

Askerî ceza kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve 147 ve 150 nci maddelerine birer fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Adliye encümenleri mazbataları (1/1006)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/1297

16-V-1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

1632 sayılı Askerî ceza kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve 147 ve 150 nci maddelerine birer fıkra eklenmesine dair Millî Müdafaa Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 9-4-934 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatasile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet İnönü

Esbabı mucibe lâyihası

Madde 66 — 2 fıkra A bendi

Madde 67 — 3 fıkra A bendi

Askerî ceza kanununun 66 nci maddesinin 2 nci fıkrasının A bendinin ilk cümlesinden (suçlu silâh, mühimmat, ve bunların teçhizatından) suçlu için şiddet sebeplerinden gösterilen silâh, mühimmat ile ancak bunların teçhizatından birini beraberinde götürülenler kastedildiği: kazma, kürek, matra gibi başkaca askerî teçhizatı birlikte götürülenler bu maddenin dışında kaldığı:

67 nci maddenin 3 üncü fıkrasının A bendinin ilk cümlesile de beraberliği bulunmadığı;

Ve her iki maddenin bu bendlerinin son cümlelerindeki «araba ve hayvanlarile» tabirinden araba veya arabanın hayvanları kastedilip binek veya mekkâri hayvanları bu maddelerin dışında kaldığı anlaşılmakta ve tereddüde düşüldüğü görülmektedir.

Bu yanlış anlayışlara meydan kalmamak ve ihtiyaca uygun bir şekilde bu bendler değiştirilmek için hazırlanan kanun lâyihasında ne gibi şeyleri beraber götürmenin şiddet sebebi sayılacağı açıkça yazılmış ve nakil vasıtaları tabirile canlı, cansız nakil vasıtaları yani otomobil, kamyon, araba, bisiklet gibi cansız binek, mekkâri araba hayvanlarile deve ve öküz gibi canlı ve askerî nakliyatta kullanılan bütün vasıtalar kastedilmiştir.

Madde 147 — Askerî yaşayışlar ve düşüncüler yönünden bekâr bulunmaları evli olmalarından daha çok faydeli görülen askerî şahısların evlenmeleri (1434) sayılı kanunla yasak edilmiş ve bu yaşağı tanımayanları korkutmak için de askerî ceza kanununa 147 inci madde konularak bu gibilere ceza verilmek istenmiş ise de bu isteğin bu madde ile yerine getirilmediği anlaşıldığından ikinci bir fıkra ilâvesi uygun görülmüştür.

Madde 150 — Türk ceza kanununun 403 üncü maddesinde yazılı uyuşturucu şeyler, kulananların bünye ve dimağlarında pek çok tahrifat yepacağı fennen sabit olduğu gibi ordu-

nun askeri şahıslardan beklediği sağlam bünye ve metin iradeyi de kökünden sarsacağı askerlik şeref ve haysiyetine dokunacak ve disiplini bozacak haller ihdas edeceği binnetice harb kudretini azaltacağı cihetle askeri şahıslar hakkında daha şiddetli hükümler konulması ihtiyacı hâsıl olmuş ve 150 nci maddeye bir fıkra eklenmesi lüzumlu görülmüştür.

Madde 153 — Kanunda kullanılan (fuhuş ve iffetsizliği sabit olan bir kadın) sözünden yalnız iffetsizliği anlaşılan bir kadının bu maddenin içinde girmeyeceği ve bu maddeye girebilmek için o kadının fuhşunun da sabit olması lâzımgeleneceği manası çıkarılarak tereddüde düşüldüğü anlaşılmaktadır. Esasen maddenin matlâbı (iffetsiz bir kadınla evlenen veya böyle bir kadını tutanlar) olduğuna, iffetsiz bir kadınla bilerek evlenmek veya böyle bir kadını yanında bulundurmakta ısrar etmek dahi askerlik şeref ve haysiyetine dokunduğuna ve bu fiili yapan zabitlerle askeri memurların orduda kalması uygun olmadığına göre maddedeki müphemiyeti kaldırmak lüzumlu görülmüş (fuhuş ve iffetsizliği) tabiri yerine (fuhşu veya iffetsizliği) cümlesi konulmuştur.

Madde 158 — Askeri ceza kanununun 182 nci maddesi (Ceza tebliğ olunduğuna müteakib infaz olunur) deye emretmekte, askerlik disiplini dahi bunu istilzam eylemekte olduğu halde 188 nci maddesinde şikâyet cezanın infazından evvel yapılacak icranın sonraya bırakılacağını kabul etmek suretile hem 182 nci maddenin hükmünü, hem de askeri disiplin kaidelerini ihlâl eylemekte bulunduğundan bu maddenin de değiştirilmesi zaruri görülmüş ve değiştirilen maddede mafevklerin verilmiş olan her hangi bir disiplin cezasının çektirilmesine başlanmadan evvel veya başlandıktan sonra her zaman şikâyet edebilecekleri; cezalı ise ancak cezanın tebliğinden bir gece sonra şikâyet edebileceği, şikâyet, ister mafevk tarafından, ister cezalı tarafından yapılsın, icrayı geri bırakmayacağı açıkça yazılmıştır.

Madde 189 — Şikâyet esaslı görülürse veya çekilmiş bir ceza kaldırılırsa ne yapılacağı açıkça belli olmadığından bu noksanı gidermek için maddeye; « Şikâyet esaslı görülürse ya kaldırılır veya değiştirilir. Çektirilmiş bir ceza kaldırıldığında haksız olarak çektirilen bu ceza imkân dahilinde tamir edilir » hükümleri eklenmiştir.

Madde 190 — Cezayı veren âmir tarafından cezanın değiştirilmesi veya kaldırılması için yapılacak müracaat yollarını gösteren ve başlı başına bir hüküm olması ve şikâyet babından ayrılması lâzımgelen bu madde yedinci bap olarak ayrılmış ceza vermek salâhiyeti âmirlerin olduğunu 168 ve 171 inci maddeler açıkça söylenmekte olduğundan bu maddede « âmir » kelimesinden sonra « Gelen » mafevk tabiri kaldırılmıştır.

Madde 191 — Bu madde dahi şikâyet babından ayrı ve disiplin cezalarına nezarete aid olduğundan şikâyet babından ayrılmıştır.

M. M. encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. encümeni

-Karar No. 35

Esas No. 1/1006

17 - VI - 1934

Yüksek Reisliğe

1632 sayılı askeri ceza kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve 147 ve 150 nci maddelerine birer fıkra eklenmesine dair M. M. vekâletince hazırlanan kanun lâyihasının ve mucib sebeplerin gönderildiğine dair olup encümenimize havale edilen Başvekâletin 16 mayıs 1934

tarihli ve 6/1297 numaralı tezkeresi mahsus memurlarile beraber encümenimizde okundu ve görüldü:

M. M. vekâletinin bağlı esbabı mucibesi encümenimizce muvafak görülmüş ise de kanun lâyihasının beşinci maddesinde askeri ceza kanu-

nunun 153 neü maddesinin 1 sayılı fıkrasında yapılan ilâvenin (veya böyle bir kadını) kelimesinden sonra da (veya her hangi bir kadını metres olarak) ibaresinin yazılmasına ve 7 neü maddesinde beyan edilen 189 neü maddenin şikâyetin haklı görülmesi ve reddi yerine maksadın daha iyi anlaşılması için (şikâyetin kabulü veya reddi - 189) yazılmasına ve lâyihanın diğer maddelerinin aynen kabulüne encümenimizce karar verilmiştir. Havalesi vechile Adliye encümeninin verilmek üzere evrak Yüksek Reisliğe

takdim olunmuştur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtip
Giresun	Diyarbakır	Elâziz
İhsan	Kâzım	Ahmet Saffet
Aza	Aza	Aza
Cebelberâket	Konya	Kars
Naci	Ali Fuad	Muhittin
Aza	Aza	Aza
Kars	Gümüşane	Tokat
Faik	Şevket	Hüsni
Aza		
Urfa		
Ali Saib		

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 13
Esas No. 1/1006

17 - XII - 1934

Yüksek Başkanlığa

1632 sayılı askerî ceza kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve iki maddesine birer fıkra eklenmesine dair Millî Müdafaa vekilliginde hazırlanıp Başvekâletten 16 - V - 1934 tarih ve 6/1297 sayılı yazılı sunulan kanun lâyihası Millî Müdafaa encümeninin mazbatasile birlikte Adliye encümenine verilmekle okundu ve gereği görüldü:

Hazırlanan lâyiha askerî ceza kanununun tatbikinde görülen eksiklikleri tamamlamak ve maksada uymayan içtihad ayrılıklarını düzeltmek için tertib edildiği anlaşılmış ve bu bakımdan lâyihanın kabule değer olduğu görülmüştür.

Encümenimiz birinci maddede değiştirilen 66 neü maddenin 2 numaralı fıkrasının (A) bendindeki (melbusat) cümlesini kaldırmıştır. Bu fıkra kaçaklara daha ağır ceza verilme sebeplerini göstermekte olduğundan kaçanların elbiseli olması tabii bulunmakla bu kayid bulunduğça 1 numaralı fıkradaki daha az cezanın hükmedilmesi imkân kalmayacağı düşüncesi bu kaldırıma sebeb olmuştur.

Lâyihanın 3 neü maddesile 147 neü maddeye eklenen fıkrada yazılı sebep cezayı arttırıcı mahiyette olduğundan encümen 1 neü maddedeki cezanın en az haddini kaldırmış ve yeni eklenen

fıkrada bu had gösterilmiştir ki; bununla cezayı müstehim olan evlenme vaziyetlerinde 2 fıkradaki hâllere göre adlîane bir nisbet gözetilmiştir.

5 neü madde ile kanunun 153 neü maddesinin 1 numaralı fıkrasında Millî Müdafaa encümeninin değiştirdiği şekil üzerinde encümenimiz (metres) tabirinin tatbikatta bir haksızlığa yol açmaması için nikâhsız olarak bir kadınla karı koca gibi yaşamayı bu maddenin suç saydığı hareket olarak maddede yazılı olmasını muvafık görmüştür.

Lâyihanın diğer maddeleri olduğu gibi kabul edilmiştir.

Sebepleri yukarıda yazılı değişikliklerle lâyihanın acele konuşularak kabul edilmesini genel heyete arz edilmek üzere lâyihanın Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar verilmiştir.

Ad. E. Reisi	M. M.	Kâ.
Çorum	Kocaeli	Trabzon
M. Münir	Salâh Yargı	Raif
Aza	Aza	Aza
Antalya	Bâhkesir	Çanakkale
Naman	Vasfi	Osman Nijazi
Aza	Aza	Aza
Edirne	Erzincan	Kayseri
Hayri Tan	Abdülhak Fırat	S. Azmi

Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Kocaeli	Konya	Muğla	Tokad	Tokad	
Ragıp Akça	Ş. Höcek	Nuri Tuna	Resai	Nazım Poray	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1632 sayılı askerî ceza kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve 147, 150 nci maddelerine birer fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Askerî ceza kanununun 66 ncı maddesinin 2 numaralı fıkrasının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(A - Suçlu, silâh, mühimmat ve teçizat ve melbusatından veya nakil vasıtalarından ve hayvanlardan birini veya ordu hizmetlerine tahsis edilen her hangi bir şeyi beraberinde götürmüş ise).

MADDE 2 — Askerî ceza kanununun 67 nci maddesinin 3 numaralı fıkrasının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(Suçlu, silâh, mühimmat ve teçizat ve melbusatından veya nakil vasıtalarından ve hayvanlardan birini veya ordu hizmetlerine tahsis edilen her hangi bir şeyi beraberinde götürmüş ise).

MADDE 3 — Askerî ceza kanununun 147 nci maddesine aşağıdaki fıkra ilâve edilmiştir:

(Evlenmeleri kanunen yasak olan askerî şahıslardan evlenenlere aynı ceza verilir).

MADDE 4 — Askerî ceza kanununun 150 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

(3 - Türk ceza kanununun 403 ncu maddesinde yazılı şeyleri kullanan veya yanında bulunduran askerî şahıslar iki aydan altı aya kadar hapsedilir. Tekerrüründe zabitlerle askerî memurların ordudan ihracına ve eğer bunu askerlikten çıkmak kasdile yapmış ise tar-dına ve gedikli küçük zabitlerin rütbesinin geri alınmasına ve askerî mektebler talebesi için askerî ceza kanununun 154 ncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı hakların ziyana hük-molunur).

M. M. ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 2 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 4 — Hükümetin teklifi aynen.

ADLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1632 sayılı Askerî ceza kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve iki maddesine birer fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Askerî ceza kanununun 66 nci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (A) bendi aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

A) Şuçlu silâh, mühimmat ve bunların teçhizat veya nakil vasıtalarından ve hayvanlardan birini veya ordu hizmetlerine tahsis edilen her hangi bir şeyi beraberinde götürmüşse,

MADDE 2 — Hükûmetin teklifi gibi.

MADDE 3 — Askerî ceza kanununun (147) nci maddesi aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

İzin alması icab eden askerî şahıslardan izinsiz evlenenler bir seneye kadar hapsolunurlar.

Evlenmeleri kanuna göre yasak olan askerî şahıslardan evlenenler üç aydan bir seneye kadar hapsolunurlar.

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi gibi.

Hü.

M. M. E.

MADDE 5 — Askerî ceza kanununun 153 ncü maddesinin bir sayılı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(1 - Fuhuş veya iffetsizliği sabit olan bir kadınla bilerek evlenen veya evlilik bağını devam ettirmekte veya böyle bir kadını yanında bulundurmakta ısrar eden askerî şahısların ordudan ihracına ve bu fili askerlikten çıkmak maksadıyla yaptığı sabit olursa tardına hükümlenir).

MADDE 6 — Askerî ceza kanununun 188 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Şikâyet madde : 188 - 1 - Bir disiplin cezasından şikâyet ya, cezalı tarafından veya kendisinin mafevkleri tarafından araya vasıta girmesizin doğrudan doğruya yapılır.

2 - Cezalı tarafından yapılacak şikâyet ancak tebliğinden bir gece sonra yapılabilir.

3 - Şikâyet icrayı geri bırakmaz.

4 - Disiplin cezaları hakkında cezalı tarafından yapılacak şikâyet üzerine karar vermek salâhiyetini haiz olan amir, işbu kararın verilceği anda cezayı vermiş olan amirin bir derece mafevki olan disiplin amiridir.

5 - Şikâyetler derhal tetkik edilir, ve bir karara bağlanır.

MADDE 7 — Askerî ceza kanununun 189 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Şikâyetin haklı görülmesi ve reddi Madde 189 - 1 - Şikâyet haklı görülürse ceza kaldırılır veya değiştirilir ve keyfiyet şahsî dosyalara ve efradın ceza defterlerine kayid ve müştekiye de bildirilir.

2 - İnfaz edilmiş olan para cezası kaldırılırsa alınan para geri verilir.

3 - Ceza değiştirilirse:

A - Eski ceza tamamen veya kısmen infaz edilmiş ise ve yeni ceza eski cezadan ağır bulunmuyorsa yeni ceza infaz edilmiş sayılır.

B - Yeni ceza infaz edilmiş olan cezadan daha ağır ise çekilen ceza mahsub olunur. mahsubta iki günlük oda hapsi bir günlük katıksız hapse karşı tutulur.

C - Eski ile yeni cezanın mahsub kabiliyeti yoksa yeni ceza verilirken eski ceza göz önünde

MADDE 5 — Askerî ceza kanununun 153 ncü maddesinin 1 sayılı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(1 - Fuhuş veya iffetsizliği sabit olan bir kadınla bilerek evlenen veya evlilik bağını devam ettirmekte veya böyle bir kadını, veya her hangi bir kadını metres olarak yanında bulundurmakta ısrar eden askerî şahısların ordudan ihracına ve bu fili askerlikten çıkmak maksadıyla yaptığı sabit olursa tardına hükümlenir).

MADDE 6 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 7 — Askerî ceza kanununun 189 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:
(Şikâyetin kabulü veya reddi - 189)

1 - Şikâyet haklı görülürse ceza kaldırılır veya değiştirilir ve keyfiyet şahsî dosyalara ve efradın ceza defterlerine kayid ve müştekiye de bildirilir.

2 - İnfaz edilmiş olan para cezası kaldırılırsa alınan para geri verilir.

3 - Ceza değiştirilirse:

A - Eski ceza tamamen veya kısmen infaz edilmiş ise ve yeni ceza eski cezadan ağır bulunmuyorsa da yeni ceza infaz edilmiş sayılır.

B - Yeni ceza, infaz edilmiş olan cezadan daha ağır ise çekilen ceza mahsub olunur. Mahsubda iki günlük oda hapsi bir günlük katıksız hapse karşı tutulur.

C - Eski ile yeni cezanın mahsub kabiliyeti yoksa yeni ceza verilirken eski ceza göz önünde

Ad. E.

MADD 5 — Askerî ceza kanununun 153 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

1 — Fuhuş veya iffetsizliği anlaşılmış olan bir kadınla bilerek evlenen veya evlilik bağını devam ettirmekte veya böyle bir kadını yanında bulundurmakta yahud karı koca gibi her hangi bir kadınla nikâhsız olarak devamlı surette yaşamakta ısrar eden askerî şahısların ordudan ihracına ve bu fiili askerlikten çıkmak maksadile yapmış olduğu sabit olursa tadmna hükmlunur.

MADD 6 — Askerî ceza kanununun 188 nci maddesi aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

1 - Bir disiplin cezasından şikâyet, cezalı tarafından veya kendisinin mafevkleri tarafından doğrudan doğruya yapılır.

2 - Cezalı tarafından yapılacak şikâyet ancak tebliğinden bir gece sonra yapılabilir.

3 - Şikâyet cezanın infazını geri bırakmaz.

4 - Disiplin cezaları hakkında cezalı tarafından yapılacak şikâyet üzerine karar vermeğe salâhiyetli âmir, bu kararın verileceği zamanda cezayı vermiş olan âmirin bir derece mafevki olan disiplin âmiridir.

5 - Şikâyetler heman tetkik edilerek bir karara bağlanır.

MADDE 7 — Milli müdafaa encümeninin değiştirdiği gibi.

Hü.

tutulur. Bunun için disiplin âmiri yeni cezayı tamamen veya kısmen indirebilir.

D - Evelce verilen ceza para cezası ise ve yeni ceza diğer bir nevi ceza ise alman para iade olunur.

4 - Şikâyetin esassız olduğu tebeyyün ederse reddolunur. Ve bu yüzden müştekiye ceza verilmez. (Madde 84) ancak şikâyet ederken müstakil bir suç işlemiş veya bir disiplin tecavüzünde bulunmuş ise ayrıca mesul olur. Bu bapta takibat icrası şikâyeti tetkik eden âmire aiddir.

MADDE 8 — Askerî ceza kanununun 190 nci maddesi aşağıdaki şekilde yedinci bab olarak ayrılmış ve değiştirilmiştir:

Yedinci bab

Âmir tarafından cezanın değiştirilmesi veya kaldırılması hakkında müracaatlar

Cezanın kaldırılması ve değiştirilmesi

MADDE 190 — Cezayı veren âmir de verdiği cezanın kaldırılmasını veya değiştirilmesini daha yüksek disiplin âmirinden isteyebilir. Yüksek âmir uygun görürse cezayı kaldırır veya değiştirir. Ve bu hususta 189 uncu madde hükümleri tatbik olunur.

MADDE 9 — Askerî ceza kanununun 191 nci maddesi aşağıdaki şekilde sekizinci bab olarak ayrılmış ve değiştirilmiştir:

Sekizinci bab

Disiplin cezalarına nezaret

Cezanın kaldırılacağı ve değiştirileceği haller

MADDE 191 — 1 - Bir disiplin âmiri,

A - Bir madun tarafından verilen disiplin cezasını nevi ve derecesi itibarile uygun görmezse,

B - Cezayı verenin salâhiyetinden yukarı görürse cezayı değiştirebilir veya kaldırabilir.

2 - Ceza gören kimse başka bir disiplin âmirinin salâhiyeti altına geçmiş ise evelki disiplin âmiri yalnız cezayı kaldırır. Yeni cezayı yeni disiplin âmiri tayin eder.

M. M. E.

de tutulup bunun için disiplin âmiri yeni cezayı tamamen veya kısmen indirebilir.

D - Evelce verilen ceza para cezası ise ve yeni ceza diğer bir nevi ceza ise alman para iade olunur.

4 - Şikâyetin esassız olduğu tebeyyün ederse reddolunur ve bu yüzden müştekiye ceza verilmez (Madde - 84). Ancak şikâyet ederken müstakil bir suç işlemiş veya bir disiplin tecavüzünde bulunmuş ise ayrıca mesul olur, bu babda takibat icrası şikâyeti tetkik eden âmire aiddir.

MADDE 8 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 9 — Hükümetin teklifi aynen.

Ad. E.

MADDE 8 — Hükümetin teklifi gibi.

MADDE 9 — Hükümeti nteklifi gibi.

Hü.

M. M. E.

3 - Ceza kaldırılır veya değiştirilirse 189 ncu madde hükümleri tatbik olunur.

MADDE 10 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 11 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

9 - IV - 1934

Bş V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	Ş. Saracoğlu	Zekâi
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Ş Kaya	Dr. T. Rüşti	Fuad
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Hikmet	Ali	M. Celâl
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis

MADDE 10 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 11 — Hükümetin teklifi aynen.

Ad. E.

MADDE 10 — Hükümetin teklifi gibi.

MADDE 11 — Hükümeti nteklifi gibi.